

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

3. 4. Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne; vt instificatio legis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

generationis gratia, aut ad carnis cupiditates abolendas Spiritus S^{an}cti efficacia esse potuit? Non enim hic Apostolus de pura illi & pacata iustitia loquitur, qualis in solo Christo fuit, sed de militari (vt sic dicam) & pugnante iustitia loquitur, quam Spiritus S^{an}ctus operatur, vt à lege peccati liberando, & carnis concupiscentias edomando, eam perficiat. Quòd si nulla talis gratia in Christo fuit; quomodo, quod in illo non erat, nobis imputari potest? Sed doctrinæ nefariæ absurditas seipsa satis prodit, nec vlla amplius refutatione eget.

3. Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato
4. damnauit peccatum in carne; vt iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus, sed secundum Spiritum.

Est explicatio siue illustratio & luculenta confirmatio eius quod prius dixerat, legem Spiritus vita in Christo liberasse nos à lege peccati & mortis. Quum autem in illis verbis docere Paulus voluerit diuini Spiritus efficaciam, ad inordinatas carnis cupiditates in nobis corrigendas; & ipsam regenerationis nostræ gratiam, vt in veram puritatem sanctificaremur; quemadmodum Calvinus ipse & Beza exposuerunt: luce meridiana clarius est, regenerationis nostræ gratiam, qua fit vt secundum Spiritum

tum ambulemus, non secundum carnem, in
 his verbis ab Apostolo confirmari. Ex eo au-
 tem capite confirmatur, quod hanc gratiam,
 quia lex eam præstare non poterat, Christus
 beneficio suæ passionis nobis procuravit.
 Hunc sensum ipsa verba luculentissimè tra-
 dunt. Nam (inquit Apostolus) id est, ut intel-
 ligatis, firmiterque credatis, *legem Spiritus vi-*
tae in Christo Iesu liberasse nos à lege peccati, id est,
 ab imperio & corruptione carnis; *quod impossi-*
bile erat legi, id est, quam vim ac facultatem
 carnis imperio resistendi, legisque præcepta,
 quibus caro repugnabat, seruandi, ipsa lex
 præstare & donare non poterat; *in quo infir-*
mebatur per carnem, id est, quatenus, vel eò
 quod, quia, (hoc enim valet $\epsilon\upsilon\ \tilde{\omega}$, & sic Cal-
 uinus ipse vertit) ratione carnalitatæ &
 & sensualitatæ humanæ lex facta est infirma
 & inualida ad implendum ea quæ iussit, iu-
 xta id quod paulò antè dixi; *Cum eramus in* ROM. 7. 5.
carnem, seu carnaliter affecti (*qui enim secundum* ROM. 8. 5.
carnem sunt, quæ carnis sunt sapiunt) *passiones pec-*
catuum, quæ per legem erant, id est, occasione
 legis iubentis acrius feruebant, *operabantur in*
membris nostris, ut fructificarent morti: quod ergo
 lex facere non potuit, quia incidit in homi-
 nes carnales, & data carnalibus est ut medi-
 cum quærerent, hoc ut fieret, ut huic malo
 succurreretur (tale quid enim necessariò in-
 telligendum est) *Deus humani generis miser-*
tus, mittens, vel postquam misisset, $\pi\epsilon\mu\lambda\alpha\varsigma$,

Ec 4 *filium*

Legis
 impletio
 per Christi
 gratiam
 luculenter
 probatur.

filium suum in similitudinem carnis peccati, id est,
 verum quidem hominem, sed absque pecca-
 to, & de peccato, *περι ἀμαρτίας*, id est, id est
 101. 1. 29. pro peccato, & ad peccati remedium, ut
 1. 101. 3. 2. lat peccata mundi, & dissoluat opera diaboli (sic
 cōtra Calvinum probabilius exponit Beza
 sic, inquam, Deus, & in hunc finem, suum
 Rō. 6. 12. lium mittens, damnauit peccatum in carne, id
 est, aboleuit & dominio suo multauit pec-
 catum in carne nostra, ut non regnaret in mortali
 corpore nostro (de eo enim damnati peccati
 genere, & non de expiatione eius, aut sacri-
 ficatione pro peccato, Paulum loqui, proba-
 bilius est) ut iustificatio legis impleatur in nobis,
 id est, in eum finem sustulit peccati domi-
 nium, vel, si alia interpretatio magis placet
 (utraque enim Apostoli intentum probat)
 in eum finem de peccato, id est, per hostiam &
 victimam expiaticem, damnauit peccatum, id
 est, deleuit, condonari fecit, in carne, sua vi-
 delicet in sacrificium oblata; ut beneficio
 sacrificij huiusac redemptionis facte, iustifi-
 catio legis, id est, iustitia quam lex præscribit
 & exigit, (sic enim tam Beza ipse quàm Cal-
 uinus intelligunt) impleatur in nobis, id est, a
 nobis perficeretur & seruaretur; à nobis, in-
 quam, non simpliciter peccatorum remissio-
 nem consequutis, & credentibus tantum
 (nihil enim adhuc istud ad legis iustitiam
 implendam) sed ambulanti-
 bus (*τοῖς περιπατοῦν-
 τιν*) non secundum carnem, non secundum veterem
 hominem,

hominem, non secundum pristinum carnales
 affectus, & iuxta ea quæ lex carnis nobis
 suggerit, sed secundum Spiritum, id est, iuxta
 Spiritum gratiæ corda nostra inhabitantem, vt Infrā v. 11
 in sequentibus versiculis Apostolus iterum
 atque iterum docet. Vos (inquit) non estis
 in carne, (qui enim in carne sunt, quæ carnis sunt Ver. 9.
 spiritum) sed in Spiritu: si tamen Spiritus Dei ha-
 bitat in vobis. Quod omnino oportet fieri, si
 verè in Christo regenerati estis. Qui enim Spi-
 ritum Christi non habet, hic non est eius; hic in
 Christo regeneratus non est. Quod si Spiritus Ver. 11.
 eius qui suscitauit Iesum à mortuis, (id est, ipse
 Dei Spiritus) habitat in vobis, per dona vide-
 licet gratiarum, & maximè per charitatem dis- Rom. 5. 5.
 positam in cordibus vestris per Spiritum S. qui datus
 est vobis, tunc ille ipse Dei Spiritus, qui susci- Rō. 4. 25.
 tauit Iesum à mortuis (in figuram, typum, ac
 signum, & etiam vt causa resurrectionis no-
 stræ à statu peccati & mortis quam iustifica-
 tionem vestram voco,) viuificabit & mortalia
 corpora vestra, propter inhabitantem Spiritum eius
 in vobis, id est, liberabit vos à corpore mortis huius, Rō. 7. 24.
 vt sine villo carnali motu (quo non carebunt
 qui ad damnationem resurgunt) resurgatis;
 vt sic donis spiritualibus hic acceptis, dona
 corporis ibi respondeant; cesserque tandem
 hæc lex peccati. Ergo debitores sumus (interim Ver. 12.
 dum hic viuimus) non carni, vt secundum car-
 nem viuamus; sed planè Spiritui, vt secundum
 illum ambulemus. Debitores, inquam, sumus,

E e s &

& necessariò hoc nobis incumbit, non ut aliquid conveniens tantum aut congruens, Dico que filiis dignum, sed ut ad salutem acceptam conseruandam, & ad electionem certam ac firmam reddendam necessarium.

Ver. 13.

secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis. Sed modus adhibendus est. Toto quippe hoc capite id agit Apostolus, ut doceat Christi gratiam id præstitisse, quod lex præstare non potuit: ut doceat ambulando secundum Spiritum, iustificationem legis à nobis Spiritu gratiæ donatis impleri, quam à Christi alibi alieni implere nunquam potuerunt, possunt aut poterunt. Denique ut doceat, legis obedientiam, & ambulationem secundum Spiritum, non solum nobis esse possibilem factam, sed & ad faciendum necessariam; non solum præstari à nobis posse, sed & præstari debere. Hoc enim vltima ex Apostolo citata verba luculenter affirmant. Quod ne cui durum videatur, præstandi possibilitatem & facultatem subiungit. Non enim accepistis iterum Spiritum seruitutis in timore, id est, non iuxta statum veteris legis solum terrorem, solum imperium, solam maledictionem & comminationem legis, quam seruiliter timeretis, adiulistis; sed accepistis Spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus, Abba Pater. Hic Spiritus

Gratia Christi præstare quod lex præstare non potuit

Ver. 15.

dilectionis facit impleri legem, quia plenitudo legis dilectio. Hæc est promissio ex fide Iesu Christi

Rō. 13. 10. Gal. 3. 22.

data credentibus: id est, hoc est donum Spiritus & beneficium gratiæ credentibus promissum, donec induamini virtute ex alto. Ex hac promissione, ait Augustinus, hoc est, ex Dei beneficio ipsa lex impletur, sine qua promissione praua creatoris fecit. Et paulò post: Lex ergo data est, ut gratia quæretur: gratia data est, ut lex impleatur. Neque enim suo vitio non implebatur lex, sed vitio prudentia carnis. Quod vitium per legem demonstrandum, per gratiam sanandum fuit. Quod enim impossibile erat legi, &c. Vbi Augustinus ex hoc textu nostro probat, quia lex cum prudentia carnis coniuncta impleri non potuit, gratiam datam esse, quæ iustificationem legis implet: quia gratiæ Christi participes, & Spiritum eius inhabitantem habentes, ambulant secundum Spiritum, non secundum carnem. Eodem modo contra Pelagianos hunc locum tractat D. Hieronymus in epist. ad Cresiphontem, ut Dei mandata per Christi gratiam esse possibilia probet. Hic est huius loci perspicuus, germanus, fluens ac genuinus sensus, ex toto literæ Apostolicæ contextu subsequente confirmatus, & doctissimorum Patrum iudicio probatus.

Alia prorsus via ambulat Calvinus, alium ac diversissimum sensum Apostoli verbis affingit. Suas quoque partes agit Beza, ne penitus à tergo relinquatur. Sequitur expositio (ait Calvinus) seu probationis illustratio, quod saltem Dominus gratuita sua misericordia nos in Christo

Luc. 24.

49.
De Spirit.
& lit. cap.

19.

Christo iustificauit, id quod legi erat impossibile. *Antidota* imputatiuam iustitiam confirmandam, quo hoc maximè loco (vt præcedentia conueniunt) iugulatur, hunc ipsum locum obtorto collo pertrahere totis ingenij viribus conatur. De gratuita (inquit) iustificatione, vel uenia qua Deus sibi nos reconciliat, hic tractatur, postrema clausula licet colligere, ubi adiungitur: *Quod secundum Spiritum, non secundum carnem, ambulamus.* An aliquid potuit impudentius dictum. Ambulare secundum Spiritum & Spiritum in lege carnis mortificare, an aliquid commune habet cum uenia qua Deus sibi nos reconciliat, id est, cū remissione peccatorum nobis per Christum acquisita? An fortè quia conueniunt hæc semper sunt, & nexu indissolubili copulata, ut cuiuscūque Deus gratuito remittit peccata, tum eundem noua gratia exornet, qua possit ambulare secundum Spiritum, tum illa accepta gratia sic ambulare teneatur, ideo Calvinus, quod de hoc postea dictum est, ad illud quoque prius ualeat? Est quidem ita, gratuitam remissionem peccatorum & nouam regenerationem gratiam ad hominis iustificationem necessario concurrere, nec vnā sine altera perficere, quod contra Calvinum ualeat plurimum, quod in sola hac gratuita uenia, cum Christi iustitia nobis imputata, totam iustificationem nostram perpetuò ponit, seclusa regenerationis gratia ut aliqua iustificationis parte

Caluini
impudentia
proiecit.

causa : non tamen propterea quicquid de
no dicitur, ad alterum pertinet, quum res
inter se distinctæ admodum sint, sicut depul-
sio tenebrarum ab ipsa noua luce inducta
eodem genere differt ; quum hæc noua forma
sit, dans nouum quoddam esse rei, illa pri-
uatio tantum veteris formæ sit, nihil ponens
in re. Ex illa ergo clausula adiuncta, quæ re-
generantis gratiæ effectum luce meridiana
clarius denotat, quo tandem modo collige-
re liceat de gratuita peccatorum venia in his
verbis tractari ?

Probare paradoxum suum Calvinus vult.
Nam (inquit) si docere vellet Paulus Spiritu rege-
nerationis nos instrui ad vincendum peccatum, quor-
sum ista additio ? An compos hic mentis suæ
Calvinus erat ? Quid enim magis efficaci-
ter docet, Spiritu regenerationis nos instrui
ad vincendum peccatum, quàm hæc ipsa ad-
ditio, *is qui non secundum carnem ambulant, sed
secundum Spiritum* ? Quid enim tandem aliud
est, quid aliud significat, quid aliud huma-
no conceptui diuinis literis imbuto repræ-
sentat oratio illa, *Spiritu regenerationis instrui
ad vincendum peccatum*, quàm beneficio eius-
dem Spiritus non ambulare secundum carnem,
in quo propriè vincitur peccatum, sed ambu-
lare secundum Spiritum, qui regenerantis gratiæ
proprius effectus est. *Peccatum vobis non domi-*
nabitur (ait Apostolus) non enim estis sub lege,
sed sub gratia. Quis autem sub gratia est, nisi
qui

Ambula-
re secun-
dum Spi-
ritum, est
vincere
peccatū.

Rō. 6. 14.

qui regenerantis gratiæ Spiritum accepit
enim Spiritu ducimini, non estis sub lege. Hoc
sum ergo, Spiritu duci, & ambulare secundum
Spiritum, non secundum carnem; proprius est
æternus, proprium argumentum est regeneran-
tis gratiæ, ad vincendum peccatum dicitur

Apostoli
clausula
incredi-
biliter à
Calvino
detorta.

Qua igitur mente, quo sensu, quo iudicio
nisi planè aut insano, sui que parum compe-
te, aut prorsus immodesto & effronti, dicit
Calvinus: *Si docere vellet Paulus Spiritu regene-
rationis nos instrui, ad vincendum peccatum; quæ-
sum ista additio, Iis qui non secundum carnem am-
bulant, sed secundum Spiritum.* Planè enim pro-
pterea hæc additio facta est, propterea quod
clausula adiuncta est, ut doceret Paulus, Spiritu
regenerationis nos instrui ac donari, ad
vincendum peccatum. Ille enim demum pec-
catum feliciter vincit, qui non secundum
carnem ambulat, quæ nil nisi peccata suggerit;
sed secundum Spiritum, qui semper pec-
cato resistit. Imò verò si docere hoc loco vo-
lisset Paulus, quòd Dominus gratuita sua
misericordia nos iustificavit; aut si de gra-
tuita iustificatione, vel de venia qua Deus
nos sibi recõciliat, Paulus hinc tractaret (quod
vtrumque Calvinus affirmat) profectò posuisset
illa verba, *Ut iustificatio legis impleretur in nobis,*
non hanc clausulam adiecisset, *Qui non secun-
dum carnem ambulamus, sed secundum Spiritum,*
quæ nihil ad gratuitam veniam pertinet; sed
hanc adiecisset ex mente Calvinì, qui gen-
eravit

triam per Christum remissionem peccatorum
 apprehendimus Imò optimè conuenit (ait
 Calvinus) postquam gratiã remissionem pollicitus
 est fidelibus, doctrinã hanc ad eos restringi, qui pœ-
 nitentiã fidei adiungunt, nec abutuntur Dei misericor-
 dia ad carnis licentiã. Planè hoc optimè con-
 ueniret, si fateretur Calvinus talẽ doctrinã
 de gratuita remissione verè & necessariò ad
 eos restringi, qui secundum Spiritũ ambulant, non
 secundum carnem, id est, non alios hac gratuita
 remissione frui atque gaudere, nisi qui ea ac-
 cepta ambulant secundum Spiritum, Spiritu facta
 carnis mortificant, Deoq; seruiunt in iustitia & san-
 ctitate: quæ sunt Pauli & Euãgelij verba. Nũc
 autem hoc totũ Calvinus necessariũ esse ad
 salutẽ negat, & sic doctrinã de gratuita remis-
 sione peccatorũ ad hãc clausulã nõ astringit.

Deinde, cur Calvinus Apostoli verba non
 seruat? Cur non dicit ad eos restringi hanc
 doctrinã de gratuita remissione, qui secundum
 Spiritum ambulant? Cur eorum verborum lo-
 co substituit, pœnitentiã fidei adiunctã? Hęc
 enim pœnitentiã, fidei adiunctã, reconcilia-
 tionis gratiæ præparatio & principium est:
 secundum Spiritum ambulare, fructus eius est, &
 acceptæ gratiæ conseruandæ necessaria con-
 ditio. Præterea, non abuti Dei misericordia ad car-
 nis licentiã, nihil aliud dicit quàm incon-
 gruum aliquid & inconueniens. Non dicit
 aliquid gratiæ remissioni retinendæ & con-
 seruandæ necessariò coniunctum, quale id
 quod

Pauli ver-
 bis præter
 itis sua va-
 fre suppo-
 nit Calui-
 nus.

quod Apostolus dicit, *secundum Spiritum ambulare*. Quare si Apostolus de gratuita remissione loqueretur illa clausula, *is qui ambulat secundum Spiritum*, non obstante hac uola Caluini tergiuersatione, prorsus esset eam impertinens.

Addit adhuc Caluinus: *Deinde notanda causa redditio*. Docet enim Apostolus quomodo gratia Christi nos à reatu absoluat. Si hunc modum illa clausula docet, & causam reddit gratiæ remissionis; planè & inuictè contra totam reliquam Caluini doctrinam sequitur, quòd *ambulare secundum Spiritum* sit causa remissionis peccatorum, & modus ille quo Christus à reatu absoluat: id est, vt non aliter absoluat, quàm qui ambulant secundum Spiritum. Cæterum nec nos Catholici ita sentire debemus, nec ipse Caluinus ita sentit, qui ne ad conseruationem quidem aut augmentum iustitiæ hanc conditionem ambulandi secundum Spiritum admittit, sed illam fidem ad gratuitam remissionem peccatorum obtinendam requirit. Qua igitur mente, quo iudicio dicit uerba illa, *is qui ambulat secundum Spiritum*, modum esse gratiæ Christi à reatu nos absoluit, & causam redditionem cur absoluat? Sed vsus est impostor hac audacia & confidentia, vt turbato rei nouitate & absurditate lectoris animi caliginem offunderet, ne perspicuam ante oculos ueritatem aduerteret. Est enim lucus meridius

Caluina-
ne impo-
sitorum
causa.

meridiana clarius, illam clausulam, *Is qui non secundum carnem ambulat, sed secundum Spiritum*, causæ redditionem esse & modum quo iustificatio legis impleatur, quæ verba Apostoli sunt; & ad quam legis obseruationem illa clausula propriissimè pertinet: quò de gratuita remissione peccatorum nullum hic ab Apostolo verbum fiat: quod etiam ipse Beza contra Calvinum annotare voluit. Non (inquit) mihi facile persuaserim de peccatorum expiatione h'c agi. Est enim pars illa iam pridem ab Apostolo explicata, adeò vt à versu 12. cap. 5. aliud argumentum sit exorsus. Quamquam tamè etsi in illis verbis, *Damnauit peccatum in carne*, expiatio peccati in carne Christi facta intelligatur, nullo modo propterea sequitur, postremam illam clausulam ad gratuitam peccatorum remissionem referri debere. Tam enim illa clausula, quàm quod eam proximè antecedit, *Vt iustificatio legis impleatur in nobis*, effectus est expiationis peccatorum in corpore Christi factæ, vt hæc sola eiusdem Pauli verba luculenter demonstrant: *Nunc autem reconciliaui in corpore carnis eius per mortem, exhibere vos sanctos, & immaculatos, & irreprehensibiles coram ipso*. Hic effectus ac fructus fuit expiationis peccatorum in cruce factæ, quam & hic Apostolus luculenter tradere voluit, dicens: *Vt iustificatio legis impleatur in nobis*. Sed quomodo, aut quibus? *Is qui non secundum carnem sed secundum Spiritum ambulat.*

Beza Calvinum corrigit.

Coloss. 1. 22.

Ff Non

Non contentus in exordio tractationis huius loci hanc caliginem lectoris obfundere Calvinus, ipsamet verba postea exponens, maiores tenebras inducere molitur. *Qui (inquit) intelligunt Spiritu Christi renouatam legem implere, commentum à sensu Pauli penitus alienum asserunt. Qui sic? Neque enim consue proficiunt fideles quamdiu peregrinantur in mundo, nisi iustificatio in illis plena sit & integra.* Atqui, ob bone, si eousque proficiunt fideles ut ambulent secundum Spiritum, non secundum carnem; iustificatio legis, id est, ut ipsemet textus exponit Beza, *id ipsum quod requirit lex, in illa impletur.* Quod si nullos etiam tales esse asserueris, fateri necessario debes nullos posse saluari qui operandi tempus habent: ait enim in eodem hoc capite idem Apostolus de utroque huius clausulæ membro: *si secundum carnem vixeritis, moriemini: si Spiritu facti carnis mortificaueritis, uiueis.* Aut per te nullus hoc potest, & nemo uiuet, sed omnes moriuntur in peccatis suis; aut si aliquis potest, quisquis ille est, legem impleuit. In illis enim iustificatio legis impletur, id est, illi faciunt id ipsum quod lex requirit, *qui non secundum carnem ambulant, sed secundum Spiritum.* Ergo falsum, absurdum, & impium est quod sub rationis specie adfert Calvinus, ut probet commentum esse à Pauli sensu alienum, qui ex hoc loco intelligunt Spiritu Christi renouatos legem implere.

Legis iustificatio-
nem im-
pleri ostē-
ditur.

Rom. 8.
13.

Vnde

Vnde & totum quod copiose infert, penitus concidit. Ergo (inquit) hoc ad veniam referre
neesse est: quia dum nobis accepta fertur Christi obedientia, legi satisfactum est, ut pro iustis censeatur. Perfectio enim quam lex exigit, ideo in carne Christi sibi exhibita, ne amplius ad nos dammandos trahat eius rigor. Hæc est antiqua Caluini cantilena, seu blasphemia potius, supra refutata: quam hic repetere voluit, quum nec vnum hinc verbum sit quod eam significet, ut ab altera saluberrima & perspicua Apostoli doctrina lectoris animum abduceret. Caetera conscientia sciens & volens Scripturam deprauat Caluinus, suosque lectores sciens & volens in errorem abducit. Quo ego flagitio ac sacrilegio vix vllum execrabilius esse existimo.

*Cōclusio
Caluiniana ex falsis medijs nulla.*

Sed cur ergo Apostolus de regenerantis ac renouantis gratiæ effectu subiecit, in illis impleri iustificacionem legis, qui secundum Spiritum ambulanti? &c. Quid hoc ad obedientiæ Christi confictam imputationem? vult & huic questioni satisfacere. Quia (inquit) suam iustitiam nullis communicat Christus, nisi quos Spiritus sui vinculo sibi coniungit, additur iterum regeneratio, ne peccetur Christus peccati esse minister. Scilicet hoc est hæreticorum ingenium: modo aliquid adferre queant quod vel minimam probabilitatis specië habeat, apertissimum Scripturarum sensum nullo Dei timore, nulla conscientia tacti, deprauant. Christus pro-

Caluini conscientia cautijata.

Hæreticorum ingenium.

culdubio nullis peccata remittit, nisi quos Spiritus sui vinculo sibi coniungit: quod iterum valet contra Calvinum plurimum, qui in sola remissione peccatorum, absque vlla necessaria cum Christi Spiritu coniunctione (quæ non fit nisi per illius Spiritus gratiæ & donorum eius participationem hominis iustificationem ac salutem ponit. Christi autem iustitia, obedientia, legis adimpletio, si nobis communicari, id est, imputari debeat, (nullum enim aliud communicationis genus Calvinus agnoscit) vt hæc communicatione imputatiua iustificemur & saluemur, prorsus ad salutem & iustificationem impertinens est, aliam cum Christo coniunctionem habere quàm per fidem, quæ hanc Christi iustitiam apprehendimus. Et hæc est perpetua, constans, & firma tã Calvini quàm omnium hodie hæreticorum sententia. Quòd si reuera Christi iustitia nobis imputetur, nisi ipse secundum Spiritum ambulet, & Spiritu facta carnis moris fiet (hæc enim sunt verba Pauli. quæ semper fugit Calvinus, & alia generalia substituit) plane & iniuste sequitur, non ex sola imputata Christi iustitia nos saluari, aut coram Deo iustificari, sed adesse oportere præterea bona pietatis opera, quæ illi faciunt qui secundum Spiritum ambulant, idq; ne putetur Christus vocari esse minister, vt Calvinus hîc loquitur. Sic non tantum bonorum operum necessitas, sed &

Calvinus
ex suis re-
futatur.

Imputati-
ua iustitia
euectitur.

sed & iustificatio ex illis coram Deo ex ipsa
Caluini confessione concluditur. Cæterum
de aliqua Christi iusticia, aut obedientia, qua
legi satisfactum est, posteaq; nobis accepta
fertur, nihil hîc prorsus Apostolus loquitur.
Caluinianum fermentum est, quo verbum
Dei (docens doctrinas & mandata homi-
num, quæ à Luthero, Bucero, Melanchtho-
ne, & alijs didicerat,) nefariè contaminat.
Apostoli sententia hæc est : *Quia impossibile
erat vt lex homines saluaret, eò quòd in ho-
mines carnales incidens, infirma & inualida
ad salutē facta est, Dei misericordia & Chri-
sti beneficio factum est, vt iusticia, quam lex
requirit ad vitam ac salutem, impleatur in
hominibus, non iam carnalibus, sed spiritua-
libus, qui non secundum carnem ambulant, sed se-
cundum Spiritum.*

Sed nunc vt ad huius tam insignis loci de-
prauationem Beza cooperatus fuerit, suaq;
partes post Caluinum egerit, videamus. Con-
demnat (inquit) peccatum in carne, id est, nul-
lum in nos ius habere declarauit. Probè hoc qui-
dem, & contra Caluini sensum, vt suprâ ac-
cepimus. Sed nunc quid his verbis intelligat,
audi : Nam imputatâ Christi iusticiâ, peccatum pro-
nullo habetur, quamuis supersint eius reliquiæ in
nobis. Rotundè Beza id, quod sui sentiunt,
efficit. Caluini hypocrisim (non alijs iusti-
tiam Christi communicari, nisi qui Spiritus vinculo
Christo cõiuncti, secundum Spiritum ambulant, non

Beza cor-
ruptela
examinã-
tur.

Beza Cal-
uini Hypo-
crisim pro-
palauit.

secundum carnem) execratus Beza, aperte & rotundè dicit, imputatà semel nobis Christi iustitià peccatum pro nihilo haberi, quatenus superstitia eius reliquie in nobis: id est, nulla iam amplius peccata aut peccatorum reliquias nobis obesse posse, ut hoc sensu nullum in nos ius habeat peccatum, quia non potest amplius nos condemnare, aut nobis ad mortem imputari. Et sic illa verba, Peccatum vobis non dominabitur, scholia Vatabli, è schola Geneuensi non à Vatablo profecta, hunc in modum exponunt: Non damnabimini propter peccatum: quia non est sub lege. Esse enim sub lege, est, damnari sententia legis in conscientia: Sub gratia esse, est, conscientiam certissimam esse, omne peccatum nobis remissum esse Dei benignitate. Hæc illa scholia. Sane cum Beza, tum Calvinus, ad illa verba, Peccatum vobis non dominabitur, nihil prorsus annotant, nihil dicunt. Satius iudicarunt sua venia silentio occultare, quam aut illa propalare, aut verum sensum aliquid dicendo adferre. Nunc tamen Beza non amplius dissimulandum ratus, exponit sic Christum damnasse peccatum in carne nostra, ut illud iam nullum in nos habeat, id est, nos damnare non possit: quia Christi iustitià nobis imputatà, peccatum iam pro nihilo habetur. Ita nunc iuxta huius bestia: sanctimoniam, renatus in Christo, & credens in eum, Christi que iustitiam sibi imputatam fide forti apprehendens, fornicetur, inebrietur, omni spurcitia contaminetur.

Vatabli
scholia è
schola
Geneuensi
prognata.

Calvinus
textum
sibi aduer-
santem
dissimulat.

peccatum pro nihilo habetur; utcumque super-
 in reliqua eius in nobis; id est, utcumque sem-
 per mortaliter peccemus. Nulla enim apud
 Beza, iuxta magistri sui Caluini doctri-
 nam, venialium & mortalium peccatorum
 distinctio; sed omnia in sua natura mortalia
 sunt.

Ceterum, iuxta hanc tam apertam Beza-
 nam impietatem, manet ingens quaestio, cur
 apostolus adiecerit, *Iis qui non secundum car-
 nem ambulant, sed secundum spiritum*. Hunc no-
 dum solvere cupiens Beza ait, appositè hoc Apo-
 stolus subiecisse, ut intelligamus quod verissimè est,
 frustra de fide ac Christo apprehenso gloriari, qui re-
 ipsa non ostendunt se Christi spiritus esse participes.
 Haec igitur iustitia per Christum in nobis inchoata,
 testis est nos in Christo esse. Sed hinc Beza impro-
 bum illum ariolum agit de quo *nuper dixi-
 mus, qui ut fidem suam apud domesticos tuea-
 tur, alteri pluuiam, alteri serenitatem præ-
 dixit, ut ab alterutro de mendacio ac fraude
 convictus, alterius testimonio se defendat,
 quasi ab altero malè intellectus; quum con-
 trarium sibi à bono ariolo prædictum esse,
 alteri iuramento firmabit. Sic bonus Beza le-
 ctiores hinc suos pugnantibus assertionibus
 iustificat, ut qui alterutra eum premere ve-
 lit, siue orthodoxus in prima, siue sodalis quis-
 piam suus in secunda, habeat unde se tuea-
 tur, alteri dicens quòd malè eum intellexe-
 rit, quum apertè contrarium affirmaverit.

*Supra ad
 Rom. 4.
 in fine c.

Beza pu-
 gnantibus
 assertio-
 nibus le-
 ctiores iu-
 dificat.

Ff 4

Hic

Hic enim si premit Bezā orthodoxus, quod necessitatem bene operandi tollat, & liberam peccandi licentiam ponat, dicens peccatum in renatis per Christum pro nihilo haberi, respondet se à nobis malè intellectum, qui postea fatetur, frustra de fide ac Christo apprehenso gloriari, qui re ipsa non ostendat se Christi iustus esse participem, id est, per iustitiam in seipso inchoatam, ambulans secundum Spiritum, &c. Quod si ab altera parte à sodali aliquo suo premitur, cur hanc iustitiæ inchoatæ & ambulandi secundum Spiritum necessitatem talem posuerit, ut absque ea frustra de fide & Christo apprehenso gloriatur; respondebit moliter, salva adhuc esse omnia, & soli fidei nihil esse præiudicatum; quia antea præmissa, imputata semel nobis Christi iustitiâ, peccatum pro nihilo haberi: aliquid tamen hic fuisse dicendum propter tam aperta Apostoli verba in contrarium, & ad aliquè fucum Papistis faciendū Hunc ille ludū ludit. Quis enim non videt quàm apertè pugnātia vno ferè & eodem halitu, in vna & eadem Apostoli sententia loquatur? Si enim iustitia in nobis inchoata veri nominis iustitia coram Deo non est, sed testis tantum quod in Christo sumus, nec (ut supra ad illa verba, In Christo Iesu, dixi) salutis nostra causa, sed testimonium; falsum est illud alterum, frustra de fide & Christo apprehenso gloriari qui re ipsa non ostendit, id est, qui per iustitiam inchoatam, & ambulando secundum

Verf. 1.
cap. 1.

dum Spiritum, non ostendit, se Christi Spiritu
 participem esse. Planè enim non frustra sed
 meritò & solidè de inuenta salute gloriatur,
 qui nulla salutis causa indiget, habetque om-
 nia ad salutem suam necessaria. Si peccatum
 penitentiò habetur, peccati fuga, quæ est non am-
 bulare secundum carnem, non est illi necessaria.
 Si non est necessaria, etiam si illa careat, mo-
 do Christi iustitia imputata per fidem gau-
 deat, saluus est, iustus est, de fide & Christo
 apprehenso gloriari potest. Sed & impiam
 hanc doctrinam suam priori loco positam
 magis adhuc manifestat Beza. Non (inquit)
 idcirco nulla in nobis est condemnatio, quia iustitia
 fit in nobis inchoata (hoc est, quia secundum
 Spiritum ambulamus, & re ipsa ostendimus
 quòd Christi Spiritus participes sumus) sed
 quia in Christo sumus, in quo plenè sumus sanctifica-
 ti: eius videlicet iustitiâ nobis imputatâ. Vi-
 de ergo apertam impietatem. Si iustitia in-
 choata à damnatione nō liberat quū in no-
 bis est, profectò nec damnationem adferet si
 à nobis abest. Quòd si, quum abest, nullam
 damnationem adfert, profectò, qui ea carer,
 de sua sola fide & Christo apprehenso meri-
 tò gloriari potest: nec ad dānationem deui-
 tandam necesse est vt Christi Spiritus parti-
 cipem se esse re ipsa ostendat. Absque hac
 participatione reali saluus est. Ita planè Epi-
 cuream doctrinam docet Beza, docet Cal-
 uinus: sed illud docere videri nolunt: ad quā

Ff 5 hoc

Beza
 doctrinæ
 aperta impietas.

hoc loco dissimulationem, hæc Apostoli
verba longè clarissima eos compulerunt.

9. Vos in carne non estis, sed in Spiritu: si tamen
Spiritus Dei habitat in vobis. Qui enim Spiritum
Christi non habet, hic non est eius.

Subiungit hoc Apostolus (ait Calvinus) et
dat quam necessaria sit in Christianis carnis
negatio. Regnum Spiritus, est carnis abolitio. In
quibus nõ regnat Spiritus, illi ad Christum non per-
tinent. Ergo Christiani non sunt qui carni seruiant.
Christum enim à Spiritu suo qui diuellunt, com-
parant mortuo simulachro vel cadaveri similem. In
semper tenendum est illud Apostoli consilium, gratia
tam peccatorum remissionem à Spiritu regeneratio-
nis non posse seungi: quia hoc esset quasi Christum
discernere. Placet omnino hic Calvinus com-
mentarius, quia & bonorum operum neces-
sitate ad salutem docet, sicut Pauli hoc
loco sententia habet; & præterea non sepa-
rari à gratuita peccatorum remissione totam
vitæ innocentiam ac puritatem affirmat;
quorum vtrunque solam fidem iustifican-
tem ac saluantem, quæ solam gratuitam pec-
catorum remissionem cum iustitia Christi
imputata apprehendit, penitus subvertit.
Nam & prius ad illa verba, si tamen Spiritus
Dei habitat in vobis, commentatur Calvinus
hoc modo: Correctio est appositè subiecta, qua ex-
citantur ut seipsos propius examinent, ne Christi no-
men frustra prætendant. Hæc autem est certissima
nota

Imputati-
na iustitia
à Caluino
reprobata.